

Per Allans rejsebreve

Hilsen fra Togo

Ikke så få gange de sidste fem dage har jeg spurgt mig selv, hvad pokker der får en til at bruge en måneds ferie på at rejse rundt i Vestafrika. Heldigvis har jeg ofte - omend i andre situationer - fået ganske udmærkede svar på dette spørgsmål. Vestafrika er et noget anderledes rejsemål end de fleste andre steder i verden, et område hvor man skal lede længe efter ting som luksus og effektivitet - endsige blot de mest elementære 'vestlige' fornødenheder, og hvor man til stadighed er omgivet af larm, skidt, grimme bygninger, faldefærdige biler og mennesker, der besidder en evne til at bevæge sig så langsomt, at man må undre sig over, at de ikke vælter.

Men også et område fyldt med dejlige mennesker, der - deres kummerlige vilkår til trods - har en sjælden hjertevarme. For slet ikke at tale om den kvindelige halvdel af befolkningen, der godt kan give en halvgammel mand hjertebanken. Ikke kun pga. deres yppige former, men også pga. deres varme smil og flirtende blikke, som der bestemt ikke bliver sparet på. Dette må nydes i fulde drag her nede sydpå, for når vi senere kommer op mod nord, hvor de primært er muslimer, så er det nok lidt mere sparsomt med den slags fornøjelser.

Fra Ghanas hovedstad Accra tog vi - med bus - et par hundrede kilometer mod nordøst til byen Hohoe i Volta-regionen, lige ved grænsen til Togo. Området er fantastisk grønt og frodigt, og her oplevede vi landets højeste vandfald og besteg dets højeste bjerg, omgivet af flotte sommerfugle samt alskens eksotiske vækster. Lidt hårdt i 30 graders varme, men nu er jeg så småt ved at vænne mig til det. Når det er så varmt har kroppen brug for koldt øl, og det kan man heldigvis få overalt til yderst rimelige priser. Mad har man også brug for, og denne har egentlig været over forventning indtil videre (hvilket dog stadig ikke siger alverden, hvis man sammenligner med resten af verden). I dette her område er de helt sindssygt religiøse. Vi har overværet indtil flere ekstatiske bønnemøder, og overalt vrirler det med bibelske skriftsteder, også på steder, hvor det virker lettere absurd. 'Gud er hellig - køleskabsreparation' og den slags skilte ser man overalt.

Der er mange der, når man falder i snak med dem, spørger om ikke man lige kan hjælpe dem til at komme til Europa. De har en noget naiv forestilling om, hvad man kan udrette, og i øvrigt var der også en del der ville få noget af et kulturchok, hvis de pludselig skulle indpasse sig på det europæiske arbejdsmarked. Dovenskab er ikke bare en dyd på disse her kanter, det er nærmest en nationalsport. I Hohoe hyrede vi en taxachauffør til at køre os rundt og bagefter køre os over bjergene til Togo, via en fjern og sjældent brugt grænseovergang, hvor vi måtte bestikke indtil flere korrupte embedsmænd. Og hermed var det så desværre slut med det engelske, til fordel for fransk, som ingen af os er særligt gode til (også svært at skifte fra det spanske, som jeg har brugt så meget tid på det sidste år). Pyha, det bliver noget af en udfordring.

I dag kørte vi så ned til Togos hovedstad Lome (7 voksne og 1 barn i en lille bil, heldigvis kun et par timer). Jeg troede egentlig, at Accra var den grimme by her omkring, men Lome overgår den stort. Her er ikke meget andet end mudderfyldte gader, åbne lossepladser og det grimme slum, så vi tager videre til Benin i morgen, hvor vi har et naivt håb om at kunne tilbringe nogle dage i nogenlunde komfort ude ved stranden.

Søren og jeg har i øvrigt - som ventet - lidt forskellige opfattelser af, hvad komfort er og lidt forskellige krav i den henseende. Hvor jeg sukker efter ind i mellem at bo i lidt pæne, rene og hyggelige omgivelser og spise på bare nogenlunde ordentlige restauranter, så trives Søren bedst med at bo i primitive logier, der minder om jordhuler, og indtage mad med fingrene, direkte op af suspekte gryder i de skumleste baghuse, en opførsel der øjeblikkeligt ville sende min sarte rejsemave til tælling (den har - 7, 9, 13 - holdt endnu), så ind i mellem må vi dele os og udleve hver vores ønsker. Ikke mere for denne gang. Jeg sidder ved jordens mest besværlige tastatur (fransk - og meget meget fedtet) og linjen er ustabil, så nu krydser jeg fingre for, at det lykkes at sende mailen.

En dag i Benin

Står op med solen - ved syvtiden, ikke noget med vækkeur her - efter en dejlig AC-kølet nat på et nyåbnet luksushotel i Cotonou (med ALT inventar fra Kina, som så meget andet i Afrika). Et smut rundt i kvarteret afslører ingen muligheder for morgenmad (meget fransk), men så viser det sig minsandten, at hotellet har en glimrende buffet (DET er vi ikke forvænt med).

Således opmuntret begiver vi os ud i den myldrende trafik og går en kilometer op til det sted, hvorfra vi tror vi kan komme videre til vores næste destination (Abomey, 144 km mod nord). Det tager en times tid før der er afgang (kunne lige så godt have været fem minutter eller en halv dag), og imens kan jeg sidde og muntre mig med at studere afrikanere, der går rundt og prøver at sælge de mest underlige ting: En har tre store kufferter, en anden har et antal mørke habitter, men prisen tages alligevel af ham, der går rundt med et stort og afskyeligt ur udskåret i sort træ. Men det er dog udtryk for en slags initiativ, de fleste sidder bare sløvt og glor ud i luften. Jeg betvinger min lyst til at indtage det endnu ledige forsæde, og ganske klogt, for kort efter indtages det af TO store negermadammer. Turen varer fire timer, noget mere end afstanden skulle lade formode, men dels er vejen broderet med meterdybe huller og dels må vi jævnligt gøre holdt for at pøse vand på den rygende bilmotor. Jeg sidder delvis mast ud af vinduet, hvilket giver en kærkommen ventilation, men også et kraftigt boost til min - allerede markante - teint, så jeg er godt stegt, da vi endelig når til Abomey. De sidste par kilometer til det udvalgte hotel må tilbagelægges bag på et par MC'er, hvilket er en nem, billig og behagelig transportform, der er mulig pga. min begrænsede bagage (14 kg - hvoraf jeg vel endnu ikke har haft brug for halvdelen).

Vi bliver indlogeret i en hyggelig lille hytte med AC og bad (140 kr) og går straks ud i byen for at blive barberet, få en øl og fotografere små fotogene unger i den lave eftermiddagssol. Finder byens lille butik, hvor det lykkes at købe en flaske drikkelig

rødvin til 30 kr, som vi senere får lov at drikke til aftensmaden, mod en tier i propafgift. I øvrigt et måltid bestående af en dry Martini, en peberbøf med brasede kartofler, en stor flaske vand og kaffe, alt for 150 kroner (for os begge).

Vestafrika har bestemt også sine 'upsides', men de bør aldrig tages som en selvfølge. For et par dage siden var jeg på randen af et sammenbrud efter et par dage på et 0-stjernet 'hotel' med 32 graders varme om natten i en by med kun en eneste skide bank, der hverken ville veksle dollars eller give penge på kort. Som følge deraf måtte vi lige tage en tur omkring Benins hovedby Cotonou, der så heldigvis skulle vise sig at være noget mere attraktiv end skrækkelige Lome, og hvor hvert eneste gadehjørne havde ATM'er, der glædeligt spyede masser af kontanter ud. Så nu har vi nok til mindst en halv snes dage.

Forud herfor gik en lidt nervepirrende tur ind i Benin, hvor vi måtte gennem en halv times nervekrig med en emsig grænsefunktionær, der ikke var tilfreds med vores visum (og derefter var vores chauffør kørt). Og - endnu tidligere - et halvkedeligt døgn på et stort beachressort, hvor vi var de eneste gæster. Jeg er nu for alvor ved at komme i 'Afrikamode', dvs. i besiddelse af evnen til at sidde og stirre ud i luften i lang lang tid, mens al tankevirksomhed langsomt går på standby. En slags trancetilstand, som de fleste afrikanere besidder til perfektion og som man faktisk godt kan misunde dem. Det er i hvert fald en vederkvægende afveksling fra den halvstressede danske hverdag, og yderst kærkomment efter den sidste måneds turbulens.

Afslutningsvis må jeg lige bløde lidt op på mine tidligere udtalelser om Søren, de var måske lidt hårdt optrukne. Til hans fordel taler, at han - ligesom da vi var i Vietnam - konstant presser mig til at spise frugt samt - vigtigere - at han formår at hive mig op fra mit halvdepressive småklynkeri, når mine luksusgener er ved at støde mod deres nedre tolerancetærskel. Tak for det Søren. Afslutningsvis: Humøret er højt, temperaturen ligeså (konstant 30-32 grader), og jeg ser frem til mange flere spændende oplevelser de næste 3 uger.

Hilsen fra Ouagadougou

De fleste af jer er jo rimeligt velbevandrede i geografi, men for en ordens skyld vil jeg alligevel starte med at oplyse, at Ouagadougou er hovedstaden i Burkina Faso, hvortil vi ankom for et par dage siden (i øvrigt mit land nummer 107). En stor, larmende og beskidt by, der dog også har et par positive træk. Dels er folk vældig flinke (herfra undtaget de irriterende og pågående sælgere) og dels er der kunst og musik overalt. Vi bor i noget så usædvanligt som en treværelses lejlighed. Lidt ramponeret, som alt andet på disse kanter, men alligevel ret luksuriøst for 300 kr, med AC, køkken og bad med noget så usædvanligt som VARMT vand i bruseren (ikke specielt nødvendigt, men godt til tøjvask - og også godt for mit luksusgen).

Vi ankom til landet - fra Natitingou i det nordlige Benin - via tre køreture, der hver især var bemærkelsesværdige. På den første (50 km) var vi i alt 30 personer stuvet sammen i en almindelig varevogn (forsynet med løse træbænke i lastrummet), og på den næste (de 100 km op til grænsen) var vi otte personer i en almindelig lille personbil. Den sidste tur (150 km) foregik så atter i en minibus, der dels var godt

fyldt op med mennesker, men dertil kom, at de standsede 3-4 gange undervejs for at fylde op med høns og geder. De kaglende høns blev 'bundet' og hængt op i benene bag på og langs siderne af bilen, mens de vildt brægende geder fik surret forbenene stramt sammen og blev stuvet tæt sammen inde under sæderne. Bestemt ikke noget for dyrevenner med sarte nerver, men her virker det ganske naturligt og dagligdags, faktisk lige så naturligt som at man smider brugte plastikposer og alt andet affald fra sig overalt.

Fra det sydlige Benin og hertil er der sket en række markante ændringer. Palmer og teaktræer er afløst af de smukkeste mango- og baobabtræer (i et tørt savanneagtigt landskab), motorcykler er afløst af cykler, knallerter og æselkærrer, bibelske skriftsteder er afløst af moskeer og mennesker med arabiske træk. Og klimaet har også ændret sig, fra 30-32 graders fugtig varme døgnet rundt til 35-40 grader om dagen og 20-25 grader om natten og med en langt lavere luftfugtighed (halvt ørkenklima). Behagelig forandring faktisk, da man ikke sveder nær så meget, men det er jo så blevet endnu vigtigere at huske at drikke rigeligt med øl (og - om nødvendigt - supplere med vand ind i mellem).

Hvis vi lige skal gå lidt baglæns, så havde vi en herlig dag i området omkring Natitingou, hvor vi brugte en hel dag på at køre rundt og besøge små afsides steder med de såkaldte Somba-folk, der bor i de mest fantastiske lerklinede bygninger (minder om mini-fæstninger med små tårne) og i øvrigt lever nogenlunde på samme måde, som de har gjort i århundreder (nå ja, på nær en mobiltelefon i ny og næ, men hvor på jorden slipper man efterhånden for dem).

Og tidligere endnu var det den gamle kongeby Abomey, hvor min sidste beretning sluttede. Også her havde vi en yderst oplevelsesrig dag, først med besøg hos nogle tilfældige mennesker i deres ydmyge men eksotiske omgivelser og dernæst med at overvære en yderst spektakulær ceremoni. Og hvad ellers? Det er da i hvert fald yderst positivt, at jeg nu har været på farten i 17 dage uden problemer af nogen art. Specielt er det bemærkelsesværdigt, at min mave stadig opfører sig eksemplarisk, og der har heller ikke været hverken myggestik, solskoldninger, hudafskrabninger eller andre af den slags problemer, som jeg ellers plejer at være god til at rage til mig.

Og vejret, ja det er jo bare fantastisk, ikke mindst når man tænker på, hvad mange af jer beretter fra DK om høj sne og hårde frostgrader. Den første uge havde vi lige et par enkelte korte regnbyger, men siden har det været sol fra en skyfri himmel dagen lang. Så - alt i alt - der er godt nok ikke meget at klage over (på nær måske lige det faktum, at næsten ingen taler andet end (halvdårligt) fransk, så vi fatter ikke meget, men vi klarer os jo alligevel). Til forskel fra de fleste af mine andre rejser, så får jeg stort set ikke læst noget. Vi har ret meget fart på, og der skal jo også være tid til at vedligeholde min nys tillærte evne til at falde i tranche og stirre sløvt ud i luften). I øvrigt har jeg kun kedelige bøger med, så fristelsen er ikke stor. Det mest intellektuelle vi kan svinge os op til er en sudoku i ny og næ, og af og til laver vi små konkurrencer, hvor vi løser dem på tid (Søren har udsat små præmier i form af Piratos og andre godter fra sit - tilsyneladende udtømmelige - lager).

En aften i Bobo-Dioulasso

Søren er ikke meget for at spise på 'pæne' restauranter med trykte menukort og duge på bordene. Det er for kedeligt, mener han, og på en måde har han jo ret, men alligevel er det som regel den slags steder jeg ender, når jeg rejser alene. Dels fordi jeg så kan sidde og hygge mig med at læse og skrive og dels fordi jeg (formentlig uberettiget) bilder mig ind, at sådanne steder udgør en mindre risiko for min sarte mave end de talrige gadekøkkener.

Men kompromiser må indgås (og maver udfordres), så jeg lader mig slæbe ud fra hotellets trygge rammer og skråt over gaden, hvor tre mand har knoklet flere timer med at grovpartere nogle kyllinger samt snitte løg og kål. Disse ingredienser svøbes ind i små pakker af cementpose-papir, der er godt sovset ind i olie, og pakkerne anbringes så på den store grill. Bag grillen, på den hårdtstampede røde jord og omgivet af høns, er der opstillet en halv snes små borde og nogle af de formstøbte plaststole, der synes at forekomme i hele verden (og som man i øvrigt sidder glimrende i, modsat mange af de mere kunstfærdige varianter). Her er ikke noget menukort, kun 'dagens ret' (den nævnte pose), men i det mindste er man selv herre over, hvor mange af de store sekskroners Brakina-øl man ønsker at skylle måltidet ned med. Bestik kan vi ikke få (og det er ikke kun fordi vi ikke ved, hvad det hedder på fransk), men hvad pokker, fingrene har man jo altid lige ved hånden. En hjælpsom ung knægt går rundt med sæbe, vaskefad, vandkande og servietter, og herefter skulle den hygiejniske side af sagen være i orden. Måltidet viser sig at smage overraskende godt, specielt fordi de for en gangs skyld har brugt noget af al den chili, der ligger til tørre alle steder rundt om, men som ellers alt for sjældent finder vej til de retter, som vi bliver tilbudt. Og bagefter sidder vi en times tid og falder i trance over hele setup'et. Maverne er behageligt fyldte, en ny øl er skænket op, rundt om i halvmørket anes glade sorte ansigter med kridhvide smil, trafikken er ved at dø ud, støvet har lagt sig og temperaturen er faldet til behagelige 25 grader. En gang i mellem dukker der et par tanker op, men den uskik når vel også at blive udryddet inden længe. F.eks. om hvorvidt den just fortærede kylling har tilbragt sine sidste timer ophængt i benene på siden af en skramlende bus. Eller om sne, frost, julefrokoster og andre eksotiske tildragelser i det fjerne fædreland. Eller man rammes af et strejf af taknemlighed over, at man er et privilegeret menneske, der har økonomiske, fysiske og mentale evner til at rejse ud og opleve alverdens riger og lande.

Dette var i går aftes. Og til frokost i dag, hvor vi dumpede ind på en lille lokal restaurant, fik jeg en entrecote, der ikke bare var turens suverænt bedste måltid, men simpelthen en af de bedste bøffer jeg har fået i mange år (for 40 kroner). Afrika holder aldrig op med at overraske. Sorry, jeg havde egentlig ikke regnet med at forstyrre jer igen så hurtigt, men når nu inspirationen lige meldte sig

Tilbage i Ghana

Så er vi atter tilbage i Ghana, og de gastronomiske udskejelser i de frankofile lande er udskiftet med havregrød, klægt franskbrød og bibelcitater. Man skal være ret stærk i troen for at værdsætte denne forandring. I øvrigt lidt vemodigt at tage afsked med Burkina Faso, der viste sig at blive en af turens helt store positive overraskelser.

Det var her - i et af verdens fattigste lande - at vi mødte de venligste mennesker, spiste de bedste måltider (oksekød i særklasse!), boede på de hyggeligste hoteller og kørte på de bedste veje (EU-financierede) - og alt sammen til de mest latterligt lave priser. Det var også her vi oplevede turens hyggeligste by (Bobo Dioulasso), med masser af grønne træer, musik overalt, den mest maleriske gamle moske og den mest eksotiske gadekøkken-oplevelse. I den forbindelse må jeg i øvrigt lige bemærke, at min gadekøkken-begejstrede rejsemakker måtte gennem et 24-timers maveonde dagen derpå. 'Træk i bussen', hævder han at årsagen skulle have været, faktum er i hvert fald, at jeg slap igennem oplevelsen i fin stil, og nu - på rejsens 25. dag - endnu ikke har haft skygge af helbredsmæssige problemer af nogen som helst art. Ganske usædvanligt.

Sidste stop i Burkina Faso var den lille by Banfora, der ligger helt ovre i det sydvestlige hjørne, tæt ved Mali og Elfenbenskysten. Her tilbragte vi bl.a. en dag med at køre rundt på et par MC'er og besøge fjerne landsbyer og flot natur (bl.a. vandfald og mystiske klippeformationer). Lidt udfordrende at køre MC på de sandede småveje, men rigtig sjovt, når man lige har vænnet sig lidt til det. For øvrigt også et område hvor der - grundet gode kunstvandingssystemer - dyrkes masser af sukkerrør, der bl.a. omdannes til rom (som dog ikke tilnærmelsesvis kan måle sig med, hvad man fremstiller i de mellemamerikanske lande). Der dyrkes også en del grøntsager, hvilket dog ikke hindrer, at de fleste løg på de lokale markeder kommer fra Holland (sammen med æbler fra Sydafrika, juice fra Hongkong og fisk fra Island). Selv ikke de store transportomkostninger og de højere lønninger kan opveje afrikanernes totale mangel på evne til effektiv arbejdsindsats.

Derefter en lang bustur ned til grænsebyen Hamale, hvortil vi ankom efter mørkets frembrud. De lokale hævdede, at vi var nødt til at krydse grænsen straks, da der ikke var overnatningsmuligheder på Burkina-siden. Det gjorde vi så, via en MEGET MØRK landevej og iført pandelamper, eskorteret af en venlig dame, som vi havde mødt i bussen. Indkvartering på 'Byens Hotel', det hidtil mest primitive, men hvad pokker kan man også forvente at få for en halvtredser. Da vi bagefter gik ud i den mørke by for at få lidt mad blev vi eskorteret af en hjælpsom fyr, der også fulgte os hjem igen bagefter. Næste morgen stod han der igen og fulgte os til det lille torv, hvor 'byens morgenmad' blev serveret (omelet og lidt blødt brød, ristet over åben ild). Tilfældigt fandt vi så ud af, at han var søster til damen fra bussen, og snart var vi hjemme og besøge hele den store - og meget venlige - familie.

Fyren eskorterede os også til det sted, hvorfra de ramponerede busser afgik i sydlig retning (halvanden times ventetid denne gang). Det lykkedes os lige netop at proppe vores rygsække ind i det, som vi troede var lastrummets absolut sidste ledige plads, men i Afrika er der ALTID plads til lidt mere. I dette tilfælde viste det sig, at den ged, der havde stået tøjret til en pæl ved siden af bilen, lige præcis kunne proppes ind og stå i spænd mellem vores rygsække og bilens bagsmæk! Men så var vi også klar til afgang, eller næsten da, for der skulle også lige tre store bambusbure fyldt med perlehøns op på taget, og af en eller anden grund skulle de først lige alle sammen have brækket vingerne, hvilket gav en så hæslyg knaselyd,

at jeg måtte gå lidt væk for ikke at få kvalme. Så en hård skrumletur til byen WA, hvorfra der ikke er noget at skrive hjem om, og dagen efter, dvs. i går, sad vi otte timer i en bus for at komme til Ghanas næststørste by Kumasi, hvor vi er nu. Og atter en gang er vi så tilbage i civilisationen, i hvert fald mht. indkvartering, og til dels også mht. restauranter (bortset fra at maden ikke når Burkinas niveau).

I øvrigt er byen ikke specielt interessant, og jeg er ved at være mættet af larmende og osende trafik samt afrikanske markeder - og glæder mig til at komme ned til kysten og mærke en frisk havbrise. A propos trafik, så har vi flere gange været i livsfare. Vi er begge vant til at krydse trafikerede veje i Vietnam og det øvrige Sydøstasien, hvor man blot behøver at gå ligeud med konstant fart og retning, så indretter biler og MC'er sig efter det. Men sådan er det altså ikke her, hvor trafikanterne enten sidder og småsover eller også opfører sig helt uforudsigeligt, så man må springe for livet. På sprogfronten burde vi jo nu være lykkelige, men faktum er, at de fleste taler så dårligt engelsk, at det næsten lige så godt kunne være fransk. Det er faktisk stadig lidt af en udfordring at få brugbare informationer ud af folk, også pga. den udbredte vane med - af høflighed - at svare på alt, uanset om de kender svaret eller ej. Her i Kumasi har de tilsyneladende for ganske nyligt ændret de fleste af gadenavnene (og sat fine nye skilte op), hvilket gør det til en prøvelse at finde rundt ved hjælp af guidebøgernes kort. Ingen af de lokale synes at have bemærket dette. De kan fint finde rundt i byen, men lever i lykkelig uvidenhed om gadenavne og den slags nymodens påhit. Og hvis man stiller sig op med sit bykort og ser fortabt ud, så styrter folk straks til for at hjælpe. 'What are you looking for', lyder spørgsmålet. Den eneste hjælp jeg har brug for er at de viser mig, hvor PÅ KORTET jeg befinder mig, men et kort er - for de fleste afrikanere - en lige så stor abstraktion som en affaldsspand.

Fik for resten i formiddags et af turens største chok. Jeg var godt tørstig efter en længere tur rundt i byen, så jeg satte mig ind på det der - iflg. LP - skulle være en af byens bedste restauranter og bad om en øl. 'Sorry Sir, no beer, this is a christian place', lød svaret. Så har jeg prøvet det med. Jeg vaklede rystet videre til det næste sted, hvor jeg havde mere held med mig. Og a propos religioner, så er det herligt at opleve, hvor godt muslimer og kristne kommer ud af det med hinanden i disse lande, hvor religion helt sikkert spiller en stor rolle i de fleste menneskers liv, men hvor der synes at herske en udpræget tolerance mht. andre menneskers tro og øvrige synspunkter. Jeg må vist snart til at runde af for denne gang. I morgen tager vi ned til kysten, hvor jeg glæder mig til at tilbringe de sidste fem dage omgivet af saltvandsduftende havbriser. Og forhåbentlig i nogenlunde civiliserede omgivelser, hvor jeg kan trække mig tilbage og fordøje de mange indtryk og forberede mig mentalt på, hvad der tegner til at blive mit livs kuldechok. Jeg fornemmer på jeres mails, at den globale opvarmning midlertidigt er udsat og at vi nærmest er på vej til en ny istid.

Greetings from Paradise

'One Africa' består af en håndfuld lækre og praktisk indrettede hytter i nærheden af Elmina, et par hundrede kilometer vest for Accra. Lige neden for vores hytte bruser bølgerne ind mod klipperne, så kaskader af skumsprøjt glitrer i solens stråler. Ude på havet glider fiskerbådene stille forbi, og bag mig er en bar med alskens kølige

drinks til billige priser. Jeg ligger i en hængekøje under en skyggefuld kokospalme og tænker på, at min eneste bekymring lige nu er risikoen for at få en kokosnød i hovedet, en risiko der vist må anses for minimal i forhold til de farer jeg har udsat mig for ved at køre over 3.000 kilometer ad dårlige veje i elendige køretøjer med mere eller mindre maniske chauffører.

Den 28 grader varme havbrise smyger sig om min krop, mens jeg gør endnu et forsøg på at læse i den bog, som jeg startede på for fire uger siden, hvilket der - endnu en gang - ikke kommer meget ud af. Sjældent har jeg læst så lidt og brugt så meget tid på at glo ud i luften. Ind i mellem melder der sig en flig af bekymring ved tanken om, hvordan jeg skal blive 'resocialiseret' til at passe ind i den hjemlige trædemølle med fimbulvinter, kravlenisser og daglige rutiner. Næste dag starter - noget usædvanligt - med at jeg står op kl. 6 og LØBER en tur ind til Elmina og tilbage. Trods tidspunktet er det jo varmt, så jeg løber i bar overkrop, hvilket - sammen med det usædvanlige i at nogen overhovedet bevæger sig så hurtigt - gør, at folk stimler sammen og glør mindst lige så intenst som havde det været selveste julemanden med en flok rensdyr spændt for kanen. Heldigvis går løbeturen langt bedre end forventet, selv om der stadig er et stykke vej tilbage til forårets maratonform.

Om formiddagen tager vi ind og ser nærmere på Elmina, der både kan byde på to forter (i Unesco-klasse), et kæmpemæssigt fiskemarked og en hel del åbne og stinkende kloakker. Og herefter er det jo en sand vederkvægelse at komme tilbage til vores lækre ressort (hvor vi i øvrigt er de eneste gæster) og nyde en kølig pilsner i hængekøjen.

Lidt senere sker der det, at min næsten fire uger lange periode uden problemer får en brat afslutning. Jeg er - i naivt overmod - kravlet op på en 3-4 meter høj klippe et stykke ude i vandet. Her står jeg og nyder solen og de salte skumsprøjt, da der pludselig kommer en bølge, der er en hel del større end de øvrige, og vælter mig omkuld. Av av! Men det skal blive værre, for kort efter, da jeg netop er kommet på benene igen, kommer der en endnu større af slagsen, og den er i stand til uden videre at feje mig væk, så jeg tager hele turen ned ad den snegle- og muslingebeklædte - klippe på r. og albuer. Av av av! Da jeg et øjeblik efter ligger i det forholdsvis rolige vand bag klippen er min første tanke, at der intet er sket (ud over nogle ømme steder på ryg og baller, der sikkert bliver til blå mærker), men da jeg kommer op på stranden viser det sig, at jeg ligner noget, der har været igennem en kødhakkemaskine, med blodet silende ned ad kroppen. Suk, bliver jeg da aldrig klogere. Jeg vælger at blive liggende i saltvandet en rum tid, det renser sårene og lukker de mest overfladiske ridser, og så må jeg bagefter op og forbinde de lidt mere alvorlige. Kors, mine hænder og arme ser ud som om jeg har været i nærkamp med en vildkat. Og pyha, trods alt billigt sluppet, det kunne jo være gået meget meget værre. Og godt vi ikke står over for flere dages kørsel ad støvede landeveje nu. Der MÅ altså virkelig være højere magter, der holder hånden over mig, når jeg - igen og igen - kan bringe mig selv i livsfare og slippe godt fra det.

Og nu er vi så i 'Big Millys Backyard', hvor jeg også var (flere gange endda) med Anita for 3-4 år siden. Rigtig hyggeligt backpackersted med den mest fantastiske

strand og en masse flippede rasta-typer, der går rundt i en konstant sky af hashtåger. Det der med strand og vand er ikke lige Søren's store nummer ('man kunne jo blive våd'), så han vender resolut ryggen til havet og sætter kursen tilbage mod det indre Afrika for at finde en passende primitiv landsby, hvor han kan købe en landevejskebab og et par frugter, mens jeg sætter mig ned under en parasol ved stranden og - med en kraftanstrengelse - får læst det sidste kapitel af min bog.

Hjemme igen

Så er jeg atter hjemme i lille Danmark, hvilket som ventet er noget af en omvæltning, både kulturelt og klimatisk. Det var ellers lige ved at glippe med hjemrejsen, da de 35 km til lufthavnen kom til at vare 2½ time, men heldigvis var vi taget af sted i rigtig god tid. Sjældent har jeg oplevet så mange stinkende biler komme så langsomt frem. Alt for mange elendige osende skrotbunker på alt for dårlige veje er et af Vestafrikas store problemer og noget, det ikke er særlig rart at tænke tilbage på. Men ellers forløb det hele glat, i hvert fald for mit vedkommende, og jeg var hjemme i min lejlighed (hvor temperaturen var 15 grader) klokken 11 i går formiddags.

Lidt mere besværligt var det for Søren, hvis fly fra Frankfurt til Billund var aflyst, så han måtte tage hjem med toget i stedet og var derfor først hjemme sent på aftenen - dum afslutning. Jeg havde så lige tid til at pakke ud og tage et bad og tage med til firmaets julefest, perfekt timing. På vejen ind til Købmagergade skræede jeg gennem Illum for at få lidt varme, og når man der betragter det eklatante overforbrug af unødvendige luksusvarer, så er det virkelig man føler det som om man lige er landet fra en anden planet. Sneen vælter ned udenfor, og det ser ud til, at vi får hvid jul. Det er faktisk ganske hyggeligt og ikke nær så slemt, som hvis jeg var kommet hjem til regn og rusk.

Jeg har kæmpet mig gennem snemasserne til biblioteket og afhentet 8 spændende bøger (nu skal der kompenseres for en måned med litterært underskud). Billeder og film er lagt på PC'en. Jeg har cirka 1.500 og Søren har næsten lige så mange, så der skulle nok være mulighed for et par timers underholdning til de, der er interesserede. Jeg regner med at holde foredrag i Café Globen d. 3. februar, men har dog endnu ikke fået bekræftet datoen, så jeg vender tilbage, når den er endelig fastsat.

Tilbage er kun - igen igen - at sige tak til alle jer der 'fulgte med på sidelinjen' og sendte kommentarer og hilsener. Og hvis nogen af jer skulle være blevet trætte af alle de rejsemails, så bare sig til, så I kan blive pillet af min distributionsliste. Og hvis ikke, ja så kommer der sikkert flere i det nye år. For en gangs skyld har jeg i øjeblikket ingen konkrete rejseplaner, men de kommer nu nok snart, det er i hvert fald ikke drømme og idéer der mangler.